

สาวดำเนินสะดวกยุคใหม่ แก้มแดงใส ใส่ใจครรภ์

จันดี วันทา
โรงพยาบาลดำเนินสะดวก

วัตถุประสงค์ ลดร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ของโรงพยาบาลดำเนินสะดวกที่มีภาวะโลหิตจางในการตรวจคัดกรองครั้งที่ 1 ให้น้อยกว่าร้อยละ 10 ในการตรวจความเข้มข้นเลือดครั้งที่ 2

หลักการและเหตุผล จากการดำเนินงานอนามัยแม่และเด็กของโรงพยาบาลดำเนินสะดวก เพื่อให้สอดคล้องกับโครงการสาวไทยแก้มแดงของกรมอนามัย พบหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะโลหิตจาง หรือความเข้มข้นของเม็ดเลือดแดงน้อยกว่า 33 % มากเกินร้อยละที่กำหนด ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงานอนามัยแม่และเด็ก มารดาและทารกเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนต่างๆ และส่งผลถึงพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก

ประเด็นการพัฒนา แนวคิด: จากการดำเนินงานตามนโยบายโดยการจ่ายยา Triferdine แก่หญิงตั้งครรภ์ที่มาใช้บริการที่โรงพยาบาลดำเนินสะดวกทุกราย พบว่าทารกที่มีภาวะพร่องธัยรอยด์ฮอร์โมนมีจำนวนลดลง และพบว่าหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะโลหิตจาง จากการตรวจครั้งแรก ยังไม่ดีขึ้นและไม่ได้ตามเกณฑ์ตัวชี้วัดที่กำหนด

วิธีการดำเนินงาน

1. ทำแบบสอบถาม เพื่อประเมินปัญหา จากพื้นฐานการรับประทานอาหารและยาบำรุงเลือด
2. ร่วมกับทีมสหสาขาในการจัดทำแนวทางแก้ไข
3. ให้สูขศึกษารายกลุ่มและรายบุคคล เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
4. ทำกิจกรรมกลุ่มเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับอาหารที่ช่วยในการสร้างเลือด รวมทั้ง ความสำคัญของยาบำรุงเลือด
5. ดำเนินการตรวจคัดกรองค้นหาภาวะแทรกซ้อน และเฝ้าระวังการเกิดภาวะแทรกซ้อนทางสูติกรรม
6. จัดทำแนวทางการดูแลภาวะโลหิตจางในหญิงตั้งครรภ์ การบริหารการใช้ยา Ferrous Fumarate ร่วมกับ Triferdine

ผลการดำเนินงาน (เกณฑ์ ตัวชี้วัด ความเข้มข้นเลือด ครั้งที่1 < 18% ความเข้มข้นเลือดครั้งที่ 2 < 10%)

ปีงบประมาณ	หญิงตั้งครรภ์	HCT 1<33%	ร้อยละ	ภาพรวมจังหวัด	HCT 2<33%	ร้อยละ	ภาพรวมจังหวัด
ปี 2558	575	112	19.47	15.20	82	14.26	9.96
ปี 2559	659	94	14.26	14.71	54	8.19	9.81
ปี 2260	658	150	22.80	16.34	71	10.79	9.26
ปี 2561(ต.ค.60-มี.ค.61)	257	43	16.79	15.55	12	4.66	9.62

ประเด็นการพัฒนางานต่อเนื่อง

1. ติดตามผลความเข้มข้นเลือดของหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะโลหิตจาง ก่อนคลอด
2. ติดตามภาวะตกเลือดหลังคลอดในหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะโลหิตจาง
3. ลดอัตราการคลอดน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัมจากมารดาที่มีภาวะโลหิตจาง
4. ลดร้อยละของภาวะโลหิตจาง ในหญิงวัยเจริญพันธุ์ของอำเภอดำเนินสะดวก